

Самостійна робота № 2 (2год), ЗМ1,Т5

Тема заняття: *Українські землі під владою Литви та Польщі (XIV-першій половині XVII ст..)*

Мета заняття навчальна: *охарактеризувати становище українських земель в складі іноземних держав, їх політичне та економічне становище;*

виховна: *виховувати студентів у дусі національної свідомості та гідності;*

пізнавальна: *формувати уявлення про економічний та політичний розвиток України в складі іноземних держав;*

розвиваюча: *розвивати вміння аналізувати й узагальнювати історичний матеріал;*

міжпредметні зв'язки: *всесвітня історія, географія;*

вид контролю: *опитування;*

завдання: *підготувати реферати;*

Література: *Л.2(д) ст..108-121, Л.4(о) ст..96-109*

Контрольні запитання:

- 1.Включення українських земель до складу Литовської держави.*
- 2.Кревська та Городельська унії.*
- 3.Люблінська унія та її наслідки.*
- 4.Магдебурзьке право. Литовські статuti.*
- 5.Брестська церковна унія.*

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Основні поняття: *унія, магдебурзьке право, статут, автономія, шляхта.*

При розгляді даної теми доречно звернутися до літератури яка вказана в плані та користуватися нижче поданим матеріалом.

У другій половині XV ст.. було ліквідовано всі удільні князівства, що існували на українських землях. Становище українських земель змінювалося, українські князівства втратили свою автономію і перетворилися на провінцію Польсько-Литовської держави. Було обмежено владу магнатів, зменшився вплив українських церкви та культури.

Кінець XV-XVI ст.. – Велике князівство Литовське втратило свою могутність, а українські землі у складі Литви – автономні права.

Великі литовські князі та польські королі вважали українські землі власністю своїх держав і розпоряджалися ними в інтересах панів. Вони роздавали грамоти на

володіння землями з правом експлуатації селян, які працювали на цих землях. Феодали почали створювати фільварки – хутір, ферма.

Оформлялася цехова система організації ремісництва. Цехи – це об'єднання ремісників однієї або декількох спеціальностей з метою встановлення монополії на заняття певними ремеслами.

Магдебурзьке право – звільнення міст від управління і суду державних урядовців і феодалів, створення органів місцевого самоврядування. Перше українське місто якому було надано магдебурзьке право м.Санок Галицько-Волинське князівство.

Литовські статuti (кодекси середньовічного права Великого князівства Литовського).

Статут 1529р.:

- *було юридично оформлено феодалні відносини;
- *шляхту не можна було карати без суду;
- *залежному селянину не дозволялося при відході до іншого поміщика забирати з собою майно, худобу.

Статут 1566р.:

- *зрівняно у правах шляхту з аристократією;
- *введено шляхетський становий суд;
- *запроваджено виборні суди.

Статут 1588р.:

- *завершив юридичне оформлення кріпосного права;
- *було остаточно закріпачено українське селянство;
- *селянин який проживав на землі феодала 10 років ставав кріпаком;
- *встановлювався 20-річний термін розшуку селян-утікачів.

1 липня 1569 року – спільний сейм представників Великого князівства Литовського і Польського королівства в м. Любліні проголосив про злиття двох держав в одну державу – Річ Посполиту (спільна справа).

Умови люблінської унії:

- *єдина держава повинна мати спільного короля, сейм, сенат, спільну скарбницю і монету, спільну зовнішню політику;
- *литва передала Польщі українські землі, що входили до її складу;

*пани обох держав дістали право на володіння маєтками на всій території Речі Посполитої;

*митні кордони ліквідувалися;

*за Литвою зберігалася лише обмежена автономія у вигляді власного права і суду, адміністрації, війська, скарбу й державності.

Люблінська унія загострила релігійні проблеми. Широкі верстви населення чинили опір окатоличенню і захищали православну віру.

Поліпшенню ситуації мала сприяти церковна унія.

1596р у Бресті було скликано церковний собор, де ухвалено таке:

*проголошено унію православної церкви з католицькою;

*уніатське духовенство отримувало від польських королів грамоти на володіння землями й селянами;

*уніатське духовенство, як і католицьке звільнялося від сплати податків.

Питання , які винесені на співбесіду:

- 1.Розкрийте значення входження українських земель до складу Литви та Польщі?
- 2.Дайте аналіз Литовським статутам?
- 3.Розкрийте сутність Люблінської унії?
- 4.Що спричинило підписання Брестської унії?
- 5.Яким було становище українських земель у складі іноземних держав?

Теми рефератів:

- 1.Люблінська унія.
- 2.Брестська церковна унія та її наслідки.